

Zagadnienia na egzamin inżynierski z mechatroniki

I. PRZEDMIOTY PODSTAWOWE

1. Moduł przedmiotów z inżynierii mechanicznej

Mechanika I (dr hab. inż. M. Cieszko, prof. uczelni)

1. Scharakteryzować główne etapy rozwiązywania zadań ze statyki.
2. Podać definicję środka masy oraz środka ciężkości układu punktów materialnych.
3. Omówić zjawisko tarcia oraz prawa tarcia.
4. Podać i omówić warunki równowagi dowolnego układu sił.

Mechanika II (dr hab. inż. M. Cieszko, prof. uczelni)

1. Podać definicje i omówić podstawowe zależności określające składowe styczną i normalną przyspieszenia punktu.
2. Omówić zasady dynamiki punktu materialnego Newtona.
3. Omówić podstawowe wielkości charakteryzujące energię mechaniczną oraz ich jednostki.
4. Omówić podstawowe wielkości charakteryzujące drgania mechaniczne.

Mechanika płynów (dr hab. inż. M. Cieszko, prof. uczelni)

1. Wymienić podstawowe prawa bilansu i omówić jedno z nich.
2. Podać postać równanie Clapeyrona oraz omówić występujące w nim wielkości.
3. Omówić prawo Archimedesesa oraz warunki pływania ciał w cieczy.
4. Napisać równanie Bernoulliego, omówić występujące w nim wielkości oraz zastosowania.

Wytrzymałość materiałów (dr hab. inż. J. Musiał, prof. uczelni)

1. Przedstawić definicje i rodzaje naprężeń i odkształceń.
2. Wymienić i omówić proste przypadki wytrzymałości materiałów.
3. Przedstawić interpretację graficzną próby rozciągania z uwzględnieniem prawa Hooke'a i modułu Younga.
4. Omówić przypadki wytrzymałości złożonej, przedstawić hipotezy wytrzymałościowe.

Nauka o materiałach (Prof. dr hab. inż. M. Kaczmarek, dr hab. inż. M. Pakuła, prof. uczelni)

1. Przedstawić podział materiałów, w tym materiałów konstrukcyjnych,
2. Omówić rodzaje i budowę kompozytów,
3. Opisać cechy materiałów nowoczesnych (nanomateriały, materiały inteligentne, inne),
4. Scharakteryzować ważniejsze metody badań materiałów.

Podstawy konstrukcji maszyn (dr inż. K. Tyszczyk)

1. Podać charakterystykę i klasyfikację połączeń kształtowych,
2. Podać obliczenia dla połączenia śrubowego rozciąganego,
3. Omówić istotę osi i wałów w konstrukcjach mechanicznych,
4. Omówić istotę tolerancji wymiaru i rodzaje pasowania części maszyn.

Teoria mechanizmów i maszyn (dr hab. inż. W. Urbaniak, prof. uczelni)

1. Omówić zasadę wyznaczania ruchliwości na przykładzie przekładni kołowej.
2. Omówić podstawowe rodzaje par kinematycznych oraz określić ich klasę.

3. Omówić ruchliwość mechanizmu przestrzennego.
4. Opisać rodzaje i charakterystykę siły działające w dynamicznym układzie odniesienia na przykładzie mechanizmu korbowo- suwakowego.

2. Moduł przedmiotów mechatronicznych

Eksploatacja układów mechatroniki (dr hab. inż. G. Domek, prof. uczelni)

1. Omówić etapy cyklu życia produktu na przykładzie systemu mechatronicznego.
2. Warunki eksploatacji systemów i układów mechatronicznych.
3. Omówić zagadnienia związane ze zużyciem eksploatacyjnym.
4. Omówić przykłady systemów nadzorujących proces eksploatacji.

Projektowanie procesów technologicznych (dr inż. Z. Kunicka)

1. Omówić procesy technologiczne zastosowane do produkcji wybranego produktu.
2. Omówić rolę procesów wykończeniowych w procesie produkcji.
3. Wyjaśnić pojęcie amortyzacji kosztu.

Wprowadzenie do mechatroniki (dr hab. inż. G. Domek, prof. uczelni)

1. Omówić obszary nauk wchodzących w zakres mechatroniki.
2. Omówić obszary zastosowań systemów mechatronicznych
3. Mechatronika pojazdowa, przykłady systemów mechatronicznych w pojazdach.

Metrologia i komputerowe wspomaganie pomiarów (dr inż. R. Drelich, dr hab. inż. J. Musiał, prof. uczelni)

1. Co to jest niepewność pomiaru, omówić metody jej wyznaczania dla pomiarów bezpośrednich.
2. Wymienić i omówić typy błędów pomiarowych.
3. Cechy metrologiczne przyrządów pomiarowych.
4. Omówić proces pomiarowy, oraz występujące przyczyny powstawania błędów podczas pomiaru.

Inżynieria Zarządzania (dr hab. inż. G. Domek, prof. uczelni)

1. Omówić zasady zarządzania Deminga i Loana.
2. Omówić zasadę Benchmarkingu.
3. Reengineering, co to jest podać przykłady.

Podstawy automatyki (dr hab. inż. J. Jackiewicz, prof. uczelni)

1. Wymienić i omówić podstawowe grupy elementów w układach automatyki.
2. Omówić metody modelowania obiektów sterowania.
3. Omówić budowę układu regulacji i zadania jego podstawowych elementów.
4. Omówić charakterystyki czasowe i częstotliwościowe podstawowych obiektów sterowania.

Wstęp do teorii sterowania (dr hab. inż. J. Jackiewicz, prof. uczelni)

1. Omówić pojęcie stabilności układu sterowania z pętlą sprzężenia zwrotnego i wymienić podstawowe kryteria stabilności.
2. Wymienić rodzaje bramek logicznych realizujących proste funkcje logiczne.
3. Dokonać podziału na dwie główne klasy cyfrowych układów sterowania, zbudowanych w oparciu o bramki logiczne.
4. Omówić metody minimalizacji złożonych funkcji logicznych (przełączających).

Sterowanie dyskretne i nieliniowe (dr hab. inż. J. Jackiewicz, prof. uczelni)

1. Zdefiniować funkcję dyskretną (impulsową).
2. Omówić sposób przekształcania równań różniczkowych, opisujących dynamiczne układy ciągłe do odpowiednich równań różnicowych, odzwierciedlających modele dyskretne tych układów.
3. Zdefiniować transmitancję dyskretną układu dynamicznego i omówić jeden ze sposobów jej określania.
4. Omówić projektowanie układu regulacji z dyskretnym regulatorem PID.

Podstawy robotyki (mgr inż. P. Żmudziński)

1. Omówić wykorzystanie przerwań sprzętowych do obsługi zdarzeń zewnętrznych.
2. Omówić sterowanie serwo mechanizmami za pomocą sygnałów PWM.
3. Omówić problem drgania styków i metody jego eliminacji.
4. Scharakteryzować magistralę I²C.

3. Moduł przedmiotów informatycznych

Programowanie strukturalne i obiektowe

Część strukturalna: (dr A. Mreła)

1. Przedstawić zmienne, stałe, instrukcje wejścia/wyjścia w C/C++/C#.
2. Omówić instrukcje warunkowe oraz pętle programowe. Walidacja danych w C/C++/C#.
3. Przedstawić istotę, analizę i optymalizację algorytmu.
4. Przedstawić złożone struktury danych - tablice w C/C++/C#.

Część obiektowa: (dr hab. P. Prokopowicz, prof. uczelni)

1. Omówić podstawowe założenia koncepcji klasy.
2. Omówić ideę konstruktora oraz zestawić ją z konstruktorem domyślnym.
3. Omówić z czym wiąże się polimorfizm w programowaniu obiektowym.
4. Przedstawić koncepcję klas abstrakcyjnych.

Architektura systemów komputerowych (dr hab. inż. W. Urbaniak, prof. uczelni)

1. Omówić zasadę działania komputera na podstawie modelu von Neumanna.
2. Omówić różnice w architekturze procesorów RISC i CISC.
3. Omówić na czym polega system przerwań.
4. Omówić graf stanów cyklu rozkazowego procesora.

Elementy sztucznej inteligencji (dr hab. inż. J. Czerniak, prof. uczelni)

1. Wymienić i scharakteryzować zachowania inteligentne, którymi zajmuje się sztuczna inteligencja.
2. Scharakteryzować koncepcję zbiorów rozmytych i jej zastosowania.
3. Omówić matematyczny model perceptronu.
4. Omówić poszczególne kroki i ich znaczenie w algorytmie genetycznym.

Sieci komputerowe i technologie internetowe (dr hab. inż. W. Urbaniak, prof. uczelni)

1. Omówić model warstwowy protokołu TCP/IP.
2. Scharakteryzować media transmisyjne.

3. Omówić sposób adresacji w sieciach komputerowych.
4. Wymienić i scharakteryzować podstawowe usługi sieciowe.

Wprowadzenie do baz danych (dr K. Tyburek)

1. Omówić typy relacji w relacyjnych bazach danych.
2. Omówić istotę definicji klucza obcego z uwzględnieniem opcji: no action/ restrict, cascade oraz set null.
3. Omówić wybraną FN (1FN, 2 FN lub 3FN) w modelowaniu baz danych.
4. Omówić składnie tworzenia obiektów w SQL na przykładzie tabeli lub widoku.

MES i metody numeryczne (dr inż. K. Kazimierska-Drobny)

1. Podać najważniejsze etapy procedury rozwiązywania zadań w ramach MES.
2. Omówić dowolną metody numeryczną do rozwiązywania liniowych równań algebraicznych
3. Omówić metodę Newtona-Raphsona
4. Podać dwie dowolnie wybrane metody całkowania numerycznego i omówić dokładność tych metod.

4. Moduł przedmiotów elektronicznych

Elektrotechnika i Elektronika (dr J. Łukowski)

1. Wymienić i scharakteryzować podstawowe elementy elektroniczne oraz ich funkcje w obwodach elektrycznych i elektronicznych.
2. Omówić prawo Ohma i prawa Kirchhoffa oraz obszary zastosowań.
3. Omówić układy pracy wzmacniaczy tranzystorowych.
4. Omówić tranzystor bipolarny i tranzystor unipolarny (budowa i zasada działania).

Układy elektryczne i elektroniczne w mechatronice (dr G. Śmigielski)

1. Omówić budowę mikrokontrolera, wyjaśnić różnicę między mikrokontrolerem, a mikroprocesorem.
2. Omówić sposób podłączenia elementów peryferyjnych w systemie mikroprocesorowym (przycisków, przekaźników, diod LED, wyświetlaczy).
3. Omówić budowę ramki danych UART.
4. Omówić budowę przekaźników półprzewodnikowych i elektromechanicznych, wymienić parametry tych elementów.

5. Moduł przedmiotów związanych z grafiką inżynierską

Techniki wytwarzania (dr inż. R. Drelich)

1. Omówić metody wytwarzania typowych części maszyn za pomocą technik ubytkowych.
2. Wymienić i omówić metody wytwarzania materiałów przez formowanie.
3. Spajanie materiałów, metody, zastosowanie.
4. Omówić parametry technologiczne dla toczenia ich dobór.

Maszyny CNC i CAM (dr inż. R. Drelich)

1. Omówić budowę obrabiarki sterowanej numerycznie na przykładzie tokarki CNC.
2. Wymienić i krótko omówić cechy charakterystyczne obrabiarek sterowanych numerycznie.
3. Wymienić i omówić najczęściej wykorzystywane polecenia przygotowawcze i pomocnicze

kodu DIN-ISO (G-kodu).

4. Omówić pojęcie cyklu obróbczego, podać przykłady wykorzystania w programowaniu obróbki w układzie sterowania Sinumerik.

Zapis konstrukcji i CAD (dr hab. inż. M. Macko, prof. uczelni)

1. Omówić na wybranych przykładach własności i właściwości oraz cechy konstrukcyjne środków technicznych.
2. Omówić główne różnice między rysunkiem wykonawczym a rysunkiem złożeniowym.
3. Omówić na przykładach metody rysowania tolerancji kształtu i położenia.

II. PRZEDMIOTY OBIERALNE

Napędy maszyn i urządzeń (dr inż. K. Tyszczyk, dr G. Śmigielski)

1. Omówić sposoby zmiany kierunku obrotów i prędkości obrotowej silnika indukcyjnego (asynchronicznego).
2. Omówić sposoby zmiany kierunku obrotów i prędkości obrotowej silników prądu stałego.
3. Omówić klasyfikację przekładni mechanicznych

Projektowanie systemów mechatronicznych (dr hab. inż. J. Jackiewicz, prof. uczelni)

1. Przedstawić cechy systemów projektowanych metodami konwencjonalnymi i mechatronicznymi
2. Wymienić kolejne etapy realizacji projektu systemu mechatronicznego.
3. Określić cel wirtualnego prototypowania oraz opisać metody wirtualnego prototypowania stosowane podczas projektowania systemów mechatronicznych.
4. Wymienić i scharakteryzować podstawowe modele elementów systemów mechatronicznych.
5. Przedstawić, jakie metody umożliwiają zbudowanie modeli dynamicznych podsystemów mechatronicznych, które stosowane są do symulacji w czasie rzeczywistym przebiegu pracy ich układów sterowania

Mechatroniczne systemy sensoryczne (dr hab. inż. M. Pakuła, prof. uczelni)

1. Omówić budowę i działanie czujników optycznych.
2. Omówić zasadę działania czujników indukcyjnych i pojemnościowych.
3. Omówić budowę i działanie czujników hallotronowych i termoelektrycznych.
4. Omówić zasadę działania i zastosowanie czujników tensometrycznych.

Podstawy przetwarzanie sygnałów i obrazów cyfrowych (dr hab. inż. M. Pakuła, prof. uczelni)

1. Omówić proces konwersji analogowo-cyfrowej, próbkowanie sygnałów. Twierdzenie Nyquista. Kwantyzacja sygnału. Szum kwantyzacji.
2. Omówić podstawowe własności Transformaty Fouriera, widmo amplitudowe i fazowe sygnałów.
3. Przedstawić podstawowe działania na obrazach rastrowych, punktowe, kontekstowe, globalne.
4. Omówić proces filtrowania obrazu. Filtry liniowe i nieliniowe.

Hydraulika i Pneumatyka (dr inż. K. Tyszczyk)

1. Podaj klasyfikacja i ogólną budowę siłowników liniowych
2. Podaj klasyfikacja zaworów rozdzielających
3. Omów istotę przekładni hydraulicznej
4. Omów budowa i zastosowanie siłowników liniowych beztłoczyskowych
5. Omów ogólną zasadę działania zaworów rozdzielających 5/3 i 3/2

Sterowniki przemysłowe (dr G. Śmigieński)

1. Omówić budowę sterownika przemysłowego.
2. Wymienić i omówić języki programowania sterowników przemysłowych.
3. Scharakteryzować podstawowe elementy języka drabinkowego.
4. Porównać i scharakteryzować interfejsy RS232 i RS485.

Komputerowe wspomaganie prac inżynierskich (dr hab. inż. W. Urbaniak, prof. uczelni)

1. Wyjaśnić znaczenie akronimu: CAD/CAM/CAE.
2. Wyjaśnić na czym polega modelowanie geometryczne 3D w CAD.
3. Omówić zasadę klasyfikacji komputerowych systemów wspomaganie prac inżynierskich wg Scheer'a
4. Omówić sprzężenie systemów CAD z MRP (planowanie potrzeb materiałowych)

Automatyzacja procesów produkcji (dr hab. inż. G. Domek, prof. uczelni)

1. Omówić problemy automatyzacji produkcji.
2. Omówić metody programowania ruchu ramienia robota.
3. Przedstawić przykłady układów kinematycznych robotów.
4. Celem produkcyjnym, co to jest, przykłady.